

D ů v o d y:

Rekursní soud nepovolil odklad exekuce proto, že podle jeho názoru nelze povolit odklad u pohledávek nemocenské pojišťovny, ježto dobytí těchto pohledávek nemůže býti oddalováno, má-li pojišťovna dostáti svým povinnostem. S tímto důvodem rekursního soudu pro zamítnutí žádaného odkladu nelze souhlasiti. Podle § 175 zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. jest platební výměr o pojistném vykonatelným již po uplynutí patnácti dnů od doručení a podle § 161 téhož zákona není povinnost platiti pojistné závislá na tom, že byl příspěvek vyměřen, že nabyl platební výměr právní moci. Tím však není řečeno, že exekuci pro dlužné příspěvky nelze odložit a že odklad exekuce pro pohledávky nemocenské pojišťovny jest, jak za to má rekursní soud, vyloučen. Podle § 175 poslední odstavec zákona čís. 221/24 v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n. povolují a vykonávají exekuci pro dlužné nemocenské pojistné soudy a platí tudíž pro exekuci exekuční řád, tudíž i jeho ustanovení o odkladu exekuce (§§ 42 a násl. ex. ř.). Odklad exekuce u příspěvků nemocenských nelze vyloučiti, uváží-li se, že ani u daní a u veřejných dávek, jimž jsou v mnohém nemocenské příspěvky na roveň postaveny, (srovnej na příklad § 173 zákona čís. 221/24) a u nichž by se týměž, ba i větším právem mohlo říci, že přesné jejich plnění jest nutné hledíc k povinnostem a úkolům státu, není odklad vyloučen, naopak co se týče berní exekuce výslovně v § 358 a 360 zákona ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. připuštěn. V případě, o který jde, podal povinný proti exekuci, povolené proti němu na základě vykonatelného výkazu nedoplatku pojišťovně, žalobu, v níž tvrdí, že nejde o dlužné nemocenské příspěvky, nýbrž o náhradní nárok pojišťovny podle § 246 pojišťovacího zákona čís. 221/24, takže prý pojišťovna výkaz nedoplatků vydati ani oprávněna nebyla, pokud se týče, že na základě dotyčného výkazu exekuci nebylo povolit, a navrhuje na základě toho, by povolení exekuce bylo zrušeno. Touto žalobou, jejíž přípustnost v řízení o odkladu nelze řešiti, dán jest důvod pro odklad exekuce (§§ 39, 42 ex. ř.) a, co se týče dalšího předpokladu pro odložení exekuce, totiž hrozící neodvratitelné nebo těžko napravitelné újmy (§ 44 ex. ř.), jest splněn i tento předpoklad, neboť nařízena jest již dražba a mohlo by se státi, že by zabavené předměty byly prodány pod cenou (sb. n. s. 7842). Této újmy nevyvází povinnost pojišťovny podle § 174 zák. 221/24 vrátiti pojistné neprávem přijaté. Nepovolení odkladu rekursním soudem není opodstatněno.

Čís. 9693.

Převzetím pohledávek na srážku z nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost převzaté pohledávky nezanikají, nýbrž převzetí má jen v zápětí, že vydražitel vstupuje na místo posavadního dlužníka a tento se závazku sprostřuje.

Tím, že vydražitel převzal pohledávky váznoucí na vydraženém domě, nebyla dotčena povinnost poživatelé domu nésti břemena váznoucí na domě před jeho poživacím právem. Omezení § 512 obč. zák. »pokud výtěžky stačí«, týká se jen veřejných dávek a povinností. Poživatel není povinen konati splátky na jistinu předcházejících pohledávek (platiti anuity).

(Rozh. ze dne 28. února 1930, Rv I 321/29).

Pro žalovanou vázlo na domě, jež vydražil žalobce, poživací právo. Tomuto právu předcházely knihovní pohledávky spořitelny v K. Žalobce zaplatil úroky a anuity z těchto pohledávek, pokud byly splatné po příklepu a domáhal se jich náhrady (celkem 42.490 Kč) na žalované. **O b a n i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby. **N e j v y š š í s o u d** vyhověl dovolání žalované potud, že ji uznal povinnou zaplatiti žalobci jen 28.815 Kč, žalobní prosbu s dalším žádáním zamítl.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem byla žalovaná jako poživatelka domu čís. pop. 390 v K. odsouzena zaplatiti žalobci, který ve vnučené dražbě dům vydražil a jest jeho vlastníkem, 42.490 Kč 18 h, které žalobce zaplatil na úrocích a anuitách K-ské spořitelně z jejích na tomto domě váznoucích pohledávek 195.457 Kč, 98.000 Kč a 215.000 Kč, jež předcházejí poživacímu právu žalované. Odvolací soud založil svůj napadený výrok na ustanovení § 512 obč. zák. Dovolání žalované z tohoto rozsudku jest částečně, pokud se brání odsouzení k zaplacení v anuitách obsažených splátek na jistinu, opodstatněno. Pokud se žalovaná vůbec brání proti tomu, že je žalobci něčím povinna, ať jde o úroky neb o anuity z řečených, jejímu poživacímu právu předcházejících pohledávek, ježto prý pohledávky, byvše vydražitelem, žalobcem, na srážku z nejvyššího podání převzaty, zanikly, nelze žalované přisvědčiti. Převzetím na srážku z nejvyššího podání pohledávky nezanikají a převzetí má podle §§ 150, 152, 153 a 171 ex. ř. jen ten účinek, že vydražitel vstupuje na místo posavadního dlužníka a tento se závazku sprostňuje. Převzetí pohledávky není, jak má za to dovolatelka, jejím zapravením v tom smyslu, že jím pohledávka zanikne, a mluví-li se v § 223 ex. ř. o zapravení pohledávky převzetím, a vysloveno-li v rozvrhovém usnesení ze dne 10. prosince 1926, že řečené pohledávky jsou převzetím zapraveny, nikterak se tím nemíní, pokud se týče se nemínilo, že pohledávka zaniká a že převzaté pohledávky zanikly. Slovem »zapravení« v § 223 ex. ř. a v rozvrhovém usnesení se praví, pokud se týče bylo jen řečeno, že pohledávka dochází, po případě že pohledávky došly z nejvyššího podání úhrady. Rovněž nelze přisvědčiti dovolatelce v tom, že úroky a anuity zaplacené žalobcem není mu povinna nahraditi, protože jest podle dražebních podmínek povinen převzaté pohledávky úrokovati. Touto v dražebních podmínkách

stanovenou povinností vydražitele, která jest jen důsledkem toho, že se, převzav pohledávky, stal ohledně nich dlužníkem (§ 171 ex. ř.), nikterak nebyla dotčena, nanejvýš nebyla zrušena povinnost žalované jako poživatelky vydraženého domu jí po zákonu (§ 512 obč. zák.) náležející a jí mimo to při zřízení poživacího práva v kupní smlouvě ze dne 8. června 1921 výslovně převzatá nésti břemena na domě před jejím poživacím právem váznoucí. Neopodstatněné jest též popírání povinnosti dovolatelčiny k zaplacení úroků, pokud se týče anuit, pokud se zakládá na tom, že výnos poživacího práva na zaplacení nestačí. Již v rozsudku tohoto nejvyššího soudu ze dne 10. ledna 1929 Rv I 1308/28 (sb. n. s. 8611) bylo v jejím tehdejší sporu s Annou M-ovou dovolatelce vyloženo, že omezení, pokud výtěžky stačí, platí jen u veřejných dávek a povinností, nikoli při soukromých břemenech, tudíž ani při pohledávkách, o něž v tomto sporu jde. Stačí proto odkázati dovolatelku, co se týče tohoto jejího stanoviska, na ono rozhodnutí. Ježto tedy nezáleželo na tom, zda výtěžky poživacího práva dovolatelčina dostačují, by kryly úroky z předcházejících pohledávek, nebylo třeba prováděti důkaz exekučními spisy o tom, že následkem exekucí na poživací právo z jeho výnosu úroky z předcházejících pohledávek krýti nelze, pokud se týče, lze nebylo. Výtka kusosti řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) z důvodu, že důkaz exekučními spisy nebyl proveden, není tudíž oprávněna. Z námitek proti požadované, pokud se týče nižšími soudy přisouzené summě, jest, jak již bylo naznačeno, oprávněna jen obrana, že žalovaná není povinna nahraditi žalobci v přisouzené summě obsažené anuity, přesně řečeno, splátky na jistinu. V § 512 obč. zák. stanoví se pro poživatele co se týče pohledávek poživacímu právo na služebné věci předcházejících povinnost platiti z nich úroky. Povinnost platiti samy pohledávky, platiti jistiny, zůstala, jakž plyne z kodifikačních protokolů k občanskému zákonu, na vlastníku. Podle původně navrženého doslovu tehdy § 300, nyní § 512 obč. zák. měl všechna břemena a povinnosti, které již na služebné věci váznou, nésti poživatel; měl zapravovati také náklady k dosažení plodů nutné, ale podotčeno, že za čistý výnos pokládá se jen to, co zbude po srážce všech nevyhnutelných výloh. (Urentwurf und Beratungsprotokolle zum allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche, herausgegeben von Ofner, svazek I. str. LVI.). Ježto tento doslov zavdával podnět k pochybnostem o rozsahu povinností poživatelových, nanejvýš v tom směru, zdali je poživatel povinen předcházející pohledávky i co do jistiny platiti, byl, protože mezi členy komise nebylo pochybností o tom, že tuto povinnost poživateli ukládati nelze a že jest to povinností vlastníkovou, usnesen nynější doslov § 512 obč. zák. a v něm vysloveno, že, co se týče pohledávek, nese poživatel úroky — rozuměj: pouze — úroky. (srovnej zmíněné poradní protokoly svazek I. str. 314, 315, svazek II. str. 534). Avšak nejen podle doslovu a podle dějin vzniku § 512 obč. zák. nenáleží poživateli povinnost platiti jistinu předcházejících pohledávek a tudíž ani povinnost konati na jistinu splátky, obsažené v anuitách, nýbrž že této povinnosti poživatel nemá, plyne i z dalších úvah. Podle § 513 obč. zák. jest poživatel jen povinen služebnou věc ve stavu, v němž ji převzal,

udržovati, nikoli ji zlepšovati, a za případná trvalá zlepšení náleží mu podle § 517 obč. zák. náhrada. Splácení jistiny na pohledávky předcházející poživacímu právu bylo by zlepšením proti stavu, v němž poživatel služebnou věc převzal a měl by poživatel podle § 517 obč. zák., jak uvedeno, nárok proti vlastníku na náhradu splátek. Ani z tohoto důvodu nemůže tedy vlastník na poživateli požadovati, by konal splátky na jistinu, pokud se týče, platil anuity nebo mu je, pak-li je sám zaplatil, nahradil. Uvádí-li se pro opačné stanovisko (srovnej rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu Gl. U. n. ř. čís. 4214, 6218), že poživatel je povinen nésti nutné výlohy a k těm že náleží podle § 120 čís. 5 ex. ř. též placení anuit, jest podotknouti, že § 120 ex. ř. nelze použití na poměr poživatele k služebné věci a k jejímu vlastníku, ježto tento § tento poměr a tyto povinnosti neupravuje a k nim nemá vztahu, nýbrž týká se zcela odlišného postavení a povinností vnučeného správce. Rovněž nelze se pro opačné stanovisko dovolávati toho, že jest v zájmu poživatele, by byly anuity placeny, protože by jinak mohlo dojíti k exekuci, najmě k dražbě služebné věci a poživací právo by bylo po případě ohroženo. Témuž nebezpečí je vydán poživatel v případě výpovědi a vymáhání kterékoli pohledávky za vlastníkem, takže ani tento důvod pro uložení povinnosti poživateli, by platil anuity, to jest konal splátky na jistinu, nedopadá. V tomto smyslu rozhodl také již bývalý nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 18. ledna 1916 Rv II 16/16, uveřejněném v Juristische Blätter z roku 1916 str. 153—156, opustiv tak stanovisko zaujaté v dřívějších shora uvedených rozhodnutích (Gl. U. n. ř. 4214, 6218). Názor tuto vyslovený, že podle nyní platného práva poživatel není povinen spláceti jistinu, platiti anuity, sdílí převážnou částí též nauka (tak Kirchstetter, Kommentar zum abGB., Demelius »Grundriss des Sachenrechts 1900 str. 47, Pfersche, Grundriss des Sachenrechts str. 101, Ehrenzweig, System des öst. allg. Privatrechts, das Sachenecht ai 1923 str. 363). Pokud tedy dovolatelka byla napadeným rozsudkem odsouzena nahraditi žalobci též zaplacené jí anuity, to jest splátky na jistinu, stalo se tak neprávem. Podle výpočtu prvního soudu, jemuž nebylo odporováno, činí prisouzené žalobci splátky na jistinu 2687 Kč 54 h, 2080 Kč, 4300 Kč a 4300 Kč, k tomu úroky z prodlení 46 Kč 80 h, 166 Kč 85 h a 93 Kč 93 h, celkem 13.675 Kč 12 h. Po srážce z prisouzených odvolacím soudem 42.490 Kč 18 h zbývá žalované k placení 28.815 Kč 06 h a na tuto částku bylo snížení peníz, na který uznal odvolací soud.

Čís. 9694.

Dopravní řád železniční.

Byl-li nákladní list vyplněn německy, má strana nárok na vypočítání dovozného podle tarifní položky, kam přepravované zboží náleží, podle úředně autorisovaného překladu tarifu, i když překlad nesouhlasí s českým původním textem.

(Rozh. ze dne 28. února 1930, Rv I 759/29.)